

EEN ANDERE WERKELIJKHEID ROND HET AZC

'Mijn droom is dat de bewoners van een asielzoekerscentrum deel uitmaken van een dorp of stad, dat ze erbij horen!' Aan het woord is Roswitha Weiler (52), projectmanager van De Werkelijkheid. Doel van dit project is de kracht van vluchtelingen zichtbaar maken en nieuwe verbindingen tot stand brengen. Hiervoor worden overal in het land netwerken opgezet rond azc's. Via kunst, muziek, sport en taal worden gescheiden werelden met elkaar verbonden.

▼ Mohammed uit Azc Nijmegen: 'het is goed om nieuwe dingen te leren'.

FOTO: GOEDELE MONNENS

CLEMY DE ROOY

Asielzoekers zitten in een wachtsituatie, geïsoleerd van de rest van de samenleving. Velen raken hierdoor hun initiatief en gevoel van eigenwaarde kwijt. Dat betekent verlies, zowel voor hen zelf als voor de samenleving. Of ze Nederland nu moeten verlaten of mogen blijven, het is goed de eigen kracht te behouden'. Roswitha Weiler haalt Mohammed uit Somalië aan, deelnemer van Droomland, het jongerenproject van De Werkelijkheid in Azc Nijmegen. 'Hij zei: 'Het is goed om nieuwe dingen te leren. Je moet bezig blijven, anders ga je te veel piekeren, en word je gek of erg boos.'

VERBINDEN

Asielzoekers willen zich graag actief inzetten, zo blijkt uit het rapport *Kleine stappen van grote betekenis: een nieuw perspectief op humane opvang van asielzoekers* van de Vrije Universiteit in Amsterdam. In opdracht van De Werkelijkheid onderzochten Floor ten Holder en Marije de Boer, onder begeleiding van bijzonder hoogleraar Halleh Ghorashi, hoe asielzoekers tijdens hun procedure actief blijven en talenten en ambities levend houden. Regie over het dagelijkse leven en verbinding met de buitenwereld blijken essentieel.

Die verbinding met de buitenwereld ontstaat niet vanzelf, aldus Roswitha. 'Er is een enorme afstand. De opvang van

asielzoekers heeft een negatief imago, de nadruk ligt op de juridische procedure en velen zien asielzoekers als een categorie. Maar het gaat over mensen. Pas als je iemand persoonlijk ontmoet, zie je een mens, zie je overeenkomsten met jezelf. Dan kun je ook beter begrijpen wat het betekent om te moeten vluchten en een nieuw bestaan op te bouwen.'

De Werkelijkheid maakt werk van die verbinding. Overal vinden ontmoetingen plaats tussen bewoners van azc's en mensen uit de omgeving; het enthousiasme spat er vaak vanaf. De invulling verschilt per project. 'Eigenlijk maakt het niet eens uit wat je doet, het gaat er vooral om dát je iets doet en dat je dat samen doet', zegt Weiler. 'Het is experimenteren, we zaaien de zaadjes van de vernieuwing.'

Soms is daar geduld voor nodig. Roswitha: 'Bewoners van azc's zijn niet altijd meteen overtuigd. Neem de tijd om echt contact te maken, te praten over hun wensen en talenten. Belangrijk is om bewoners niet alleen als deelnemer te betrekken maar ook een plek te geven als vrijwilliger, als dragers van het project.'

VERWELKOMEN

'Veel Nederlanders voelen zich betrokken bij de vluchtelingenproblematiek in de wereld', zegt Weiler. 'Maar je kunt ook hier iets doen. Je kunt helpen deze samenleving voor vluchtelingen toegankelijker te maken. Vluchtelingenbescherming gaat ook over een welkome samenleving willen zijn. In ons muziekproject in Alkmaar voelt de muzikale leider zich opgetild door het contact met de deelnemende asielzoekers, er ontstaan nieuwe toonaarden. Dan blijkt het echt een verrijking. Voor allemaal.'

'Uiteenlopende partners werken samen bij onze projecten: scholen, sport- en welzijnsinstellingen, musea en gemeenten. Wij bouwen aan lokale netwerken met partners die de activiteiten willen voortzetten. Dat de bewoners van een azc de weg vinden naar de voetbalclub bijvoorbeeld.'

Eind 2012 loopt het project af. Is dan voldoende kracht aangeboord zodat het project uit zichzelf verder kan gaan? Roswitha Weiler toont zich optimistisch. 'Kijk naar Droomland, daar zijn de samenwerkingspartners na afloop van het project verder gegaan. De Werkelijkheid houdt niet meer op!'

Clemy de Rooy is projectleider netwerken vanuit VluchtelingenWerk.